

ΔΑΣΟΣ - ΖΩΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΖΩΗΖΙΤΙΣΜΟΣ

Υπό την αιγίδα του Ιγροδίου της Δημόκριτας

14-18 ΜΑΪΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΘΕΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΤΟΜΗ ΤΟΥ ΜΥΟΥ

© ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΥΤΟΥΡΗΣ

ΔΑΣΟΣ - ΖΩΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΖΩΗΖΙΤΙΣΜΟΣ

Υπό την αιγίδα του Ιγροδίου της Δημόκριτας

14-18 ΜΑΪΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΘΕΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΤΟΜΗ ΤΟΥ ΜΥΟΥ

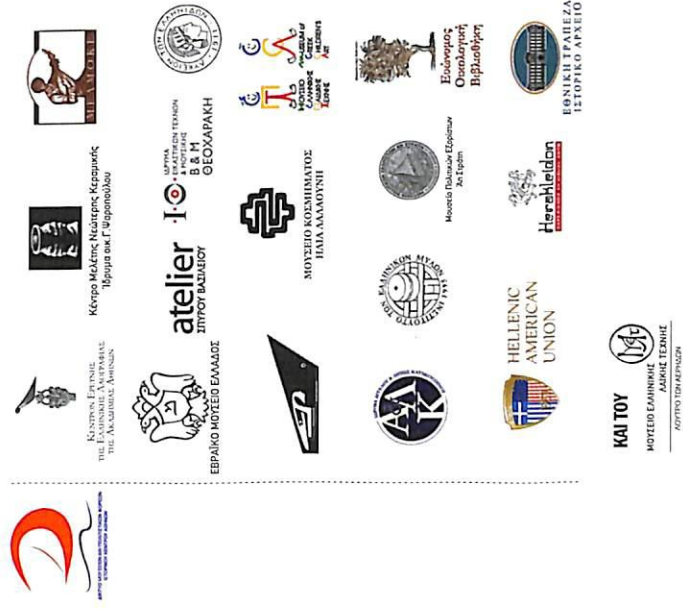
ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΗ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

«ΔΑΣΟΣ - ΖΩΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»
Κέντρον Ερευνας της Ελληνικής Λογοτεχνίας της Ακαδημίας Αθηνών

Οργάνωση:
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμπύλη, Διευθύντρια του Κέντρου Λογοτεχνίας
Ευάγγελος Καραμανές, ερευνητής
Ζωή Μάργαρη, ερευνήτρια
Ιωάννης Πλεμμένος, ερευνητής
Λουίζα Καραπιάδικη, ιστορικός τέχνης, μόνιμη συνεργάτης
Γραμματειακή-τεχνική υποστήριξη:
Κλεοπάτρα Φατούρου, Ανθούλα Μιράκολη, Ζωή Αναγνωστοπούλου
Σωκράτης Λούπας

«ΕΡΥΣΙΧΘΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ»

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Δάσος-Ζωή-Πολιτισμός», το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας οργανώνει έκθεση με θέμα «Ερυσίχθων: Σύγχρονη ανάγνωση του μύθου».

Επιστημονική ευθύνη της έκθεσης: Αικατερίνη Πολυμέρου – Καμπλάκη,

Διευθύντρια του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.

Επιμέλεια έκθεσης: Λουΐζα Καραπιτάκη, ιστορικός τέχνης, μόνιμη συνεργάστis του Κέντρου Λαογραφίας.

ΤΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Συνήθως λέμε ότι «η φύση τιμωρεί». Όμως η φύση δεν έχει συναισθήματα για να θυμώσει και να τιμωρεί. Αυτό που φαίνεται σε μας ως τιμωρία είναι το αποτέλεσμα των ενεργειών μας, όταν αυτές διαταράσσουν την ισορροπία των στοιχείων της. Οι παρεμβάσεις του ανθρώπου, όταν κατευθύνονται από την πλεονεξία, την ασηφασία και την απερισκεψία είναι επικίνδυνες, είτε πρόκειται για την καταστροφή ενός δάσους ή ενός αλυσιού, είτε για την μόλυνση της ατμόσφαιρας, των ποταμών και των θαλασσών. Ο πρωτόγονος άνθρωπος, αντιμετώπιζε με τα στοιχεία της φύσης τα θεοποίησε και απέδιδε σ' αυτά τιμές για να τα εξημερώσει. Όσο οι γνώσεις του για το φυσικό περιβάλλον αυξανόταν, ανακάλυπτε πόσο εύθραυστες είναι οι ισορροπίες που το διέπουν και πως οφείλει να το προστατεύει για να είναι φιλικό μαζί του. Αυτή η προστασία περνούσε συχνά από την ιεροποίηση των ζωτικών στοιχείων της φύσης. Έτσι δάση και άλλα αφιερώνονταν σε θεότητες, τα δένδρα είχαν ψυχή, που τα προστάτευε (Δρυάδες, Αμαδρυάδες, Δενδρίτες Θεοί), οι πηγές, τα ποτάμια, οι λίμνες είχαν τις νεράιδες, τις νύμφες, τις Λήμιες που απέτρεπαν τον επιδοξο πλεονέκτη να επωφεληθεί, υποναμεύοντας το μέλλον των επόμενων γενών.

Ο μύθος του Θεσσαλού Ερυσίχθωνα, που διασώζει στον Ύμνο στη θεά Δήμητρα ο ποιητής Καλλίμαχος, δείχνει πως οι αρχαίοι Έλληνες είχαν αντιληφθεί ότι ο άνθρωπος απέναντι στην φύση πρέπει να είναι περιδεής και ευσεβής. Διαφορετικά θα υποστεί, αργά ή γρήγορα τις συνέπειες των ενεργειών του. Ο Ερυσίχθων υπήρξε ένας πλεονέκτης, βέβηλος και ασεβής άνθρωπος. Η επιθυμία του να κόψει το ιερό δένδρο της Δήμητρας, παρά τις παρακλήσεις και τις προειδοποιήσεις της νύμφης που το κατοικούσε, οδήγησε στην τιμωρία του με ακόρεστη πείνα. Αφού κατανόησε ότι του ανήκει, χωρίς και ό,τι ανήκει στο περιβάλλον του, έφαγε τα ίδια τα μέλη και πέθανε, χωρίς ποτέ να ικανοποιήσει την πείνα του. Ο μύθος συμβολικά αποδίδει την ασηφασία, την αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, που καταναλώνει χωρίς μέτρο και πέρα από τις ανάγκες του ο άνθρωπος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Παρασκευή 14 Μαΐου 2010: Ανατολική Αθήνα της Ακαδημίας Αθηνών

Έναρξη του Προγράμματος «Δάσος-Ζωή-Πολιτισμός»

19:00 - 19:05 Χαιρετισμός του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών Ακαδημαϊκού Κωνσταντίνου Ξηλοπόουλου.

19:05 - 19:25 Εναρκτήρια ομιλία του Ακαδημαϊκού Πάνου Λιγομενίδη

19:25 - 19:40 Παρουσίαση του προγράμματος από την Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμπλάκη.

19:40 - 19:50 Παρουσίαση της έκθεσης με θέμα «Ερυσίχθων. Σύγχρονη ανάγνωση του μύθου», από την Λουΐζα Καραπιτάκη.

19:50 - 19:55 Χαιρετισμός του Δημήτρου Ελευσίνας Ξύργου Αμπατζόγλου.

19:55 - 20:00 Χαιρετισμοί των συνεργαζομένων φορέων.

20:00 - 20:30 Ομιλία της Νίκης Γουλανδρή: «Οι αντιλήψεις του αρχαίου κόσμου περί δάσους και οικολογίας».

20:30 - 21:00 Ο Νίκος Ξανθούλης θα τονίσει μουσικά με τη λύρα τον «Ύμνο στη Δήμητρα» του αρχαίου ποιητή Καλλίμαχου. Απαγγελία-τραγουδι: Ιωάννα Καρανταγλή.

14-18 ΜΑΪΟΥ: Έργα καλλιτεχνών θα φιλοξενηθούν στον κήπο του Προεδρικού Μέγαρου, στην Ακαδημία Αθηνών, στο Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης - Λουτρό των Αερίδων, στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και από το Δίκτυο Μουσείων του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας.

5 ΙΟΥΛΙΟΥ – 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Έκθεση «*Ερυσίχθων. Σύγχρονη ανάγνωση του μύθου*»:

Πολιτιστικό Κέντρο Κανελλόπουλου του Δήμου Ελευσίνας.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια του έτους θα πραγματοποιήσουν, στο πλαίσιο του

Προγράμματος «Δάσος-Ζωή-Πολιτισμός», δραστηριότητες οι παρακάτω φορείς: Δήμος Ελευσίνας, Δήμος Νεάπολης Λασιθίου, Δήμος Μουσείων Μανγασίας, Δήμοι Κερατέας, Καλυβίων, Π. Πεντέλης και Ασπροπύργου Αττικής, Δήμος Αμφικλής Φθιώτιδας, Δήμος Νιγρίτας Σερρών, Δήμος Σοχού Θεσσαλονίκης, Δήμος Καμειρού Ρόδου, Δήμος Καρπάθου.

Ελληνοαμερικανική Ένωση, National Geographic, Μουσικό Γυμνάσιο Παλλήνης, Stagecoach Theatre Arts.

1 Κέντρο Μελέτης Νεότερης Κεραμικής – Ίδρυμα Οικ. Γ. Ψαροπούλου

Μελιδιών 4-6, 105 53 Κεραμικός

Τηλ.: 210 3318491-5, Fax: 210 3318490

e-mail: kmnk@otenet.gr, www.pottery-museum.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Δ.-Παρ.: 10:00-15:00, Σάβ.-Κυρ.: Κατόπιν συνεννοήσεως

2 Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Ηπίου 3, 105 57 Αθήνα

Τηλ.: 210 3318042, 210 3318043, Fax: 210 3313418, 210 3664735

e-mail: keel@academyofathens.gr, www.kentrolaografias.gr, www.academyofathens.gr

3 Μουσείο της Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας του Λυκείου του Ελληνίδου

Δημοκρίτου 14, 106 73 Αθήνα

Τηλ.: 210 3611042, 210 3628978, Fax: 210 3607355

e-mail: info@lykeionellinidon.gr, www.lykeionellinidon.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Δ.-Παρ.: 10:00-15:00 & 17:00-19:00

4 Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων Φ. Αναγνωστάκη

Διογένηος 1-3, Πλάκα, 105 56, Αθήνα

Τηλ.: 210 3254119, 210 3254129, Fax: 210 3250198

e-mail: melimoke@otenet.gr, www.instruments-museum.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Τρ.-Παρ.-Σάβ.-Κυρ.: 10:00-14:00, Τετ.: 12:00-18:00, Δ.: Κλειστά

5 Μουσείο Ηρακλειδών

Ηρακλειδών 16, Θησείο

Τηλ.: 210 3461981

e-mail: info@herakleidon-art.gr, www.herakleidon.com

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Τρ.-Σάβ.: 13:00-21:00, Κυρ.: 11:00-19:00, Δ.: κλειστά

6 Μουσείο Ελληνικής Παίδικης Τέχνης

Κόδρου 9, Πλάκα, 105 58 Αθήνα

Τηλ.: 210 3312621, 210 331275, Fax: 210 3313734

e-mail: contact@childrensartmuseum.gr, www.childrensartmuseum.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Τρ.- Σάβ.: 10:00-14:00, Κυρ.: 11:00-14:00

7 Ίδρυμα Άγγελου και Αντίως Κατακούζινου

Αραλίας 4, 105 57 Αθήνα

e-mail: katakouzenos@gmail.com, www.katakouzenos.gr

8 Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλιούνη

Κορυσπίων 4α – Καλλιπέρη 12,

Τηλ.: 210 9221044, 210 9227260, Fax: 210 9237358

www.lalounisjewelrymuseum.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Π., Παρ., Σάβ.: 8:30-16:30, Τετ.: 9:00-21:00, Κυρ.: 11:00-16:00.

Δ.-Τρ.: κλειστά, 15/5: 19:00-21:00

9 Μουσείο Σπύρου Βασιλείου

Γουέμπερ 5Α, 117 42 Αθήνα

Τηλ. 210 9231502

www.spyrosvasiliou.org

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Τρ.: 10:00-18:00, Τετ.: 12:00-18:00, Π.-Παρ.-Σ.-Κ.: 10:00-16:00

10 Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Μέγαρο Διομήδη, 3ης Σεπτεμβρίου 146, 11251 Αθήνα

Τηλ.: 210 8807805, Fax: 210 8807787

e-mail: hanbg@ethnodata.gr, www.nbg.gr/hanbg

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: 14/05: 9:00-14:00, 18:00-22:00, 15/05: 18:00-24:00

17-18/05 9:00-14:00, 19/05 9:00-14:00, 17:00-20:00

11 Ίδρυμα Επιστημονικών Τεχνών & Μουσικής Β. και Μ. Θεοχαράκη

Βασιλίσσης Σοφίας 9 & Μέγλην 1, 106 71 Αθήνα

Τηλ.: 210 3611206, Fax: 210 3611349

e-mail: info@theocharakis-foundation.gr, www.thf.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Δ.-Τετ.-Σάβ.-Κυρ.: 10:00-18:00, Π. & Παρ.: 10:00-22:00.

Τρ.: κλειστά

12 Μουσείο Πολιτικών Εξορίστων Άπ Σπράντ

Αγίων Ασωμάτων 31, Κεραμικός

Τηλ.: 210 3213488, 6944 156764

e-mail: exilemuseum@gmail.com, www.exile-museum.gr

13 Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδας

Νίκης 39, Αθήνα 105 57

Τηλ.: 210 3225582, Fax: 210 3231577

e-mail: info@jewishmuseum.gr, www.jewishmuseum.gr

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Καθημερινά 9:00-14:30, Σ.-Κ. 10:00-14:00

14 Ίνστιτούτο των Ελληνικών Μύλων

Αγίων Ασωμάτων 45, 105 53 Αθήνα

Τηλ.: 210 7214381

e-mail: itemylion@freemail.gr

15 Μουσείο Φυσικής

Μονής Αστερίου 3 & 7 Πλάκα,

105 58 Αθήνα

Τηλ.: 210 3234678, 210 3316027, Fax: 210 3316027

e-mail: info@frissirasmuseum.com, www.frissirasmuseum.com

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Τετ. έως Παρ.: 10:00-17:00, Σ.-Κ.: 11:00-17:00, Δ.- Τρ.: κλειστά

16 Ελληνοαμερικανική Ένωση

Μασσαλίας 22, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3680900, Fax: 210 3633174

e-mail: hau@hau.gr, www.hau.gr/culture

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Δ.-Παρ.: 12:00 - 21:00, Σάβ.: 10:30 - 14:30, Κ.: 10:00-16:00

Κίπρος Προεδρικού Μεγάρου

Β. Γεωργίου Β' 2, 106 74 Αθήνα

Τηλ.: 210 7283289, 210 7224939

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Κυρ.: 10:00-14:00

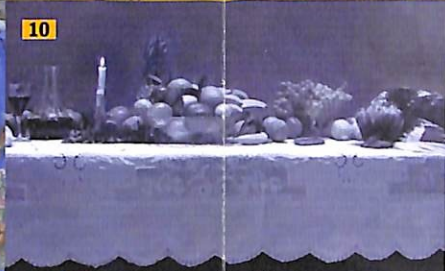
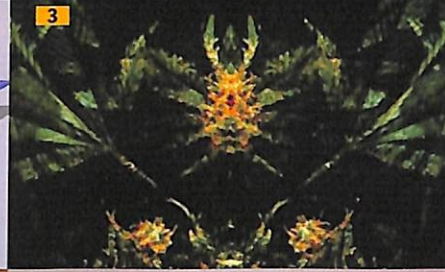
Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης – Λουτρό των Αερίδων

Κυρράστου 8, 105 56 Πλάκα

Τηλ.: 210 3244340

ΟΡΕΣ ΛΕΙΠΟΥΡΓΙΑΣ: Δ.-Κυρ.: 9:00 – 14:30, Τρ. κλειστά

ΕΡΥΣΙΧΘΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ

- 1 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΤΣΗΣ / Ακαδημία Αθηνών
- 2 ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ / Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος
- 3 ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΖΟΛΩΤΑΚΗΣ / Κέντρο Μελέτης Νεότερης Κεραμικής – Ιδρ. Οικ. Γ. Ψαροπούλου, Μουσείο Ηρακλείδων
- 4 ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ / Μουσείο Ηρακλείδων, Μ.Ε.Λ.Τ. - Λούτρο των Αερώνων
- 5 ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ / Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τραπεζας
- 6 ΧΑΡΗΣ ΚΟΝΤΟΣΦΥΡΗΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 7 ΚΑΘΑΡΙΝΑ ΒΟΛΕΣΧ / Μουσείο Σπυρού Βασιλείου
- 8 ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ / Μουσείο Κοσμημάτων Ηλία Λαλαούνη

- 9 ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ / Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών & Μουσικής Β. και Μ. Θεοχαρακή
- 10 ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΡΙΣΗΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 11 ΕΛΕΝΗ ΤΖΑΤΖΑΛΟΣ / Λυκείον των Ελληνίδων, Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 12 ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ / Ακαδημία Αθηνών
- 13 ΣΠΥΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ / Ακαδημία Αθηνών
- 14 ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ / Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
- 15 ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΝΝΗΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 16 ΝΙΚΟΣ ΜΟΣΧΟΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 17 ΕΙΡΗΝΗ ΓΚΟΝΟΥ / Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τραπεζας
- 18 ΜΙΛΤΟΣ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ / Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τραπεζας

- 19 ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΡΚΑΤΟΣ / Μουσείο Κοσμημάτων Ηλία Λαλαούνη
- 20 ΠΕΤΡΟΣ ΒΡΕΛΛΗΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 21 ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ / Μουσείο Κοσμημάτων Ηλία Λαλαούνη
- 22 ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ / Προεδρικό Μέγαρο (Κηπος)
- 23 ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΕΡΙΩΝΗΣ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 24 ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΠΕΡΟΥΤΣΟΣ / Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων Φ. Ανδρειαλάκη
- 25 ΜΑΓΔΑ ΤΑΜΜΑΜ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 26 ΧΡΥΣΑ ΒΕΡΓΗ / Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών & Μουσικής Β. & Μ. Θεοχαρακή
- 27 ΒΕΝΙΑ ΜΠΕΧΡΑΚΗ / Λυκείον των Ελληνίδων, Ελληνοαμερικανική Ένωση

- 28 ΙΩΑΝΝΑ ΡΑΛΗ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 29 ΚΑΤ. ΧΑΡΙΑΤΗ-ΣΙΣΜΑΝΗ / Μουσείο Πολιτικών Εξοριστών Αθ. Στρατή
- 30 ΗΩ ΑΓΓΕΛΗ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 31 ΚΩΝ/ΝΑ ΚΑΤΡΑΚΑΖΟΥ / Ελληνοαμερικανική Ένωση
- 32 ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΛΗΣ / Ίδρυμα Αγγελοῦ και Λητώσ Κατακοϋζηνοῦ
- 33 ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΩΛΗΣ / Μουσείο Γουλιαννῆσ Φυσικής Ιστορίας
- 34 ΣΑΒΒΙΝΑ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ / Μουσείο Κοσμημάτων Ηλία Λαλαούνη
- 35 ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΜΑΡΟΥΔΑ / Μουσείο Φρύσιρα